

SEPA en de gemeente Rotterdam

Het Europese project SEPA (Single Euro Payments Area) is erop gericht om alle elektronische euro-betalingen te harmoniseren. Uiteindelijk moet dit leiden tot één uniform betalingsstelsel voor de euro, in eerste instantie voor de meeste landen die de euro hebben ingevoerd. De gemeente Rotterdam is ingegaan op het verzoek van het Ministerie van Financiën om een voortrekkersrol te vervullen bij de invoering van SEPA. In dit artikel leest u hoe Rotterdam dat aanpakt.

Peter Zuiddam

Projectmanager SEPA
gemeente Rotterdam

De invoering van de nieuwe betalingswijze verloopt geleidelijk. Overheidsinstanties, ook lokale overheden zoals de gemeente Rotterdam, hebben een voortrekkersrol en een voorbeeldfunctie. De Europese Commissie heeft geen deadline gesteld, maar spreekt over verregaande invoering rond 2013. Rotterdam is begin 2010 gestart met de invoering en verwacht medio 2011 gereed te zijn. Het verkrijgen van een collegebesluit over de SEPA-invoering was een van de eerste stappen in het totale SEPA-traject (besluit 10 november 2009).

Veranderingen in Rotterdam door SEPA:

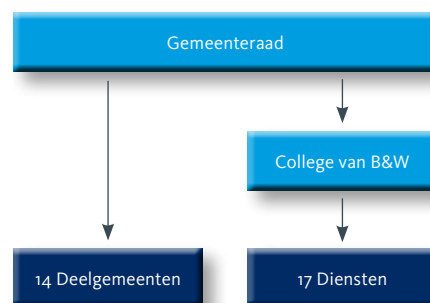
- alle bankrekeningnummers van leveranciers en medewerkers vervangen door IBAN en BIC;
- standaard bestandsindelingen voor data-uitwisseling (XML);
- nieuwe standaardproducten en formaten voor inkomende en uitgaande overschrijvingen;
- nieuwe incassoregelingen en -producten;
- betaalautomaten aangepast of vervangen.

De wijzigingen als gevolg van SEPA hebben invloed op de gehele gemeentelijke organisatie. Alle diensten en deelgemeenten hebben immers te maken met decentraal betalingsverkeer. Sommige diensten maken gebruik van incasso's, andere diensten hebben te maken met de wijzigingen die samenhangen met kaartbetalingsverkeer. De grootste impact wordt gevoeld bij de (financiële) administraties, de salarisadministraties, de IT-ondersteuning en de onderdelen die zich bezighouden met inkoop/verkoop. De invoering van SEPA is een traject dat te vergelijken is met de invoering van de euro in 2002. Dit vraagt om een projectmatige aanpak.

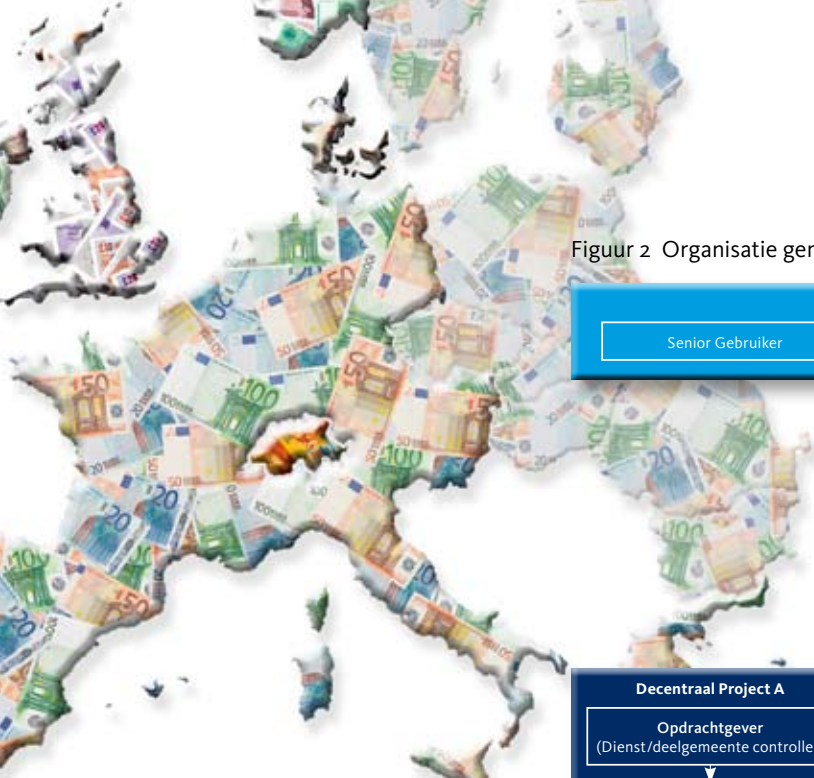
Projectmatige aanpak

De invoering van SEPA wordt projectmatig opgepakt, met een centraal project en decentrale projecten bij de diensten en deelgemeenten. Het centrale project (belast met monitoring) valt onder de concerncontroller, die werkzaam is bij de Bestuursdienst. Binnen het centrale project zijn standaardproducten ontwikkeld, is informatie verzameld en zijn informatiepakketten gemaakt die decentraal kunnen worden gebruikt. De organisatieonderdelen zijn zelf verantwoordelijk voor de invoering van SEPA binnen hun organisatie. Binnen de diensten en deelgemeenten zijn opdrachtgevers benoemd die verantwoordelijk zijn voor de invoering van SEPA, die op hun beurt een projectleider hebben aangesteld. Zij mogen binnen de bekende tijdslijnen zelf een keuze maken wanneer zij SEPA invoeren, uiteraard wel rekening

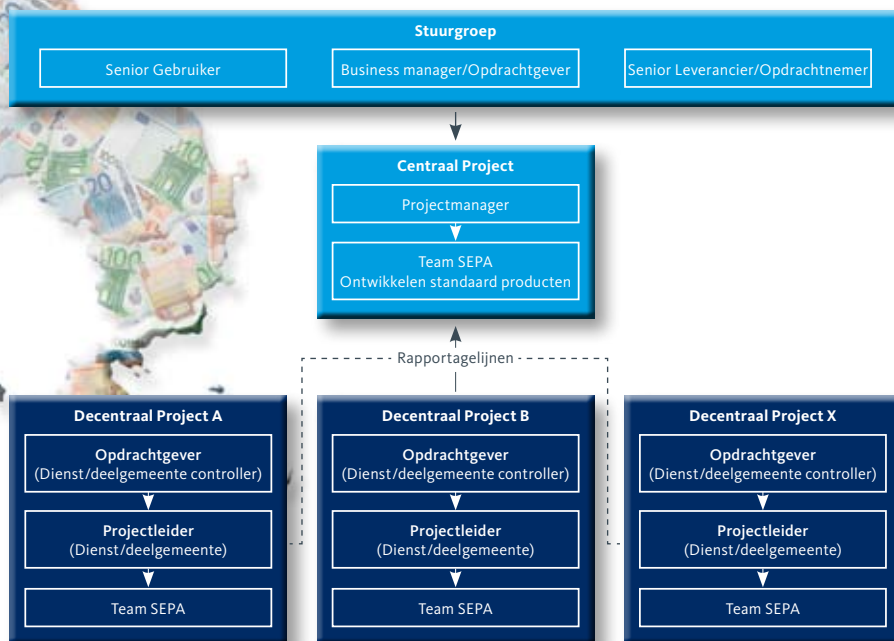
Figuur 1 Organisatie gemeente Rotterdam (vereenvoudigd)

De gemeentelijke organisatie bestaat uit 14 deelgemeenten en 17 diensten. Elke dienst/deelgemeente is verantwoordelijk voor de invoering van SEPA bij hun eigen organisatie onderdeel.

Figuur 2 Organisatie gemeente Rotterdam (vereenvoudigd)

houdend met onderlinge afhankelijkheden. Het centrale project houdt de concernbrede voortgang in de gaten. Zowel centraal als decentraal zijn er globaal twee fasen: voorbereiding en uitvoering.

Generieke instrumenten voor introductie SEPA:

- checklist/inventarisatielijst
- template projectplan
- template impact analyse
- factsheet SEPA
- voortgangs rapportage

Op **centraal** niveau is in de voorbereiding de centrale projectorganisatie opgezet en zijn de generieke instrumenten ontwikkeld. Tijdens de voorbereiding is veel werk gemaakt van het verzamelen en delen van informatie. In deze fase zijn alle diensten en deelgemeenten bezocht en is SEPA uitgebreid toegelicht aan de opdrachtgevers en projectleiders. Daarnaast is er een SEPA-bewustwordingssessie gehouden voor de gemeente. De uitvoeringsfase voor het centrale project bestaat uit het monitoren van de concernbrede invoering van SEPA en het volgen van externe ontwikkelingen.

Op **decentraal** niveau wordt in de voorbereiding de impactanalyse uitgevoerd en het projectplan opgesteld. In de uitvoeringsfase wordt de dienst of deelgemeente SEPA-compliant gemaakt naar aanleiding van de

impactanalyse volgens het projectplan. Tijdens de decentrale onderzoeken zal in een aantal gevallen naar voren komen dat processen de dienst en/of deelgemeente overstijgen. Er zijn dan wellicht overlappen, maar ook lacunes. Het centrale project houdt allerlei kruis- en dwarsverbanden en ontbrekende verbanden in de gaten. Daarnaast geldt dat binnen de gemeente Rotterdam veel diensten in een gezamenlijk systeem werken. De processen HR, Inkoop, Financiën en Subsidies worden in dat systeem ondersteund. Het beheer is centraal geregeld, zodat het SEPA-compliant maken van deze omgevingen centraal door de beheerorganisatie zal worden uitgevoerd. Het centrale SEPA-project voert de monitoring hierop uit.

Controle op kwaliteit

Het centrale project heeft de dienst Audit Services Rotterdam (ASR) gevraagd een onafhankelijke toetsing uit te voeren op de SEPA-invoering bij de diensten en deelgemeenten. Deze toetsing zal door ASR worden verricht met een audit aan de hand van een gezamenlijk opgesteld normenkader. Het normenkader is een checklist om het decentraal opgestelde projectplan en de impactanalyse te beoordelen en te toetsen op haalbaarheid en op volledigheid.

ASR zal op twee momenten de audit verrichten en daarvan een rapport van bevindingen opstellen.

De onderzoekopdracht voor de ASR is in twee afzonderlijke delen gesplitst en als volgt geformuleerd:

‘Toets de decentraal verrichte impactanalyse en het decentraal gemaakte plan van aanpak naar beheersmaatregelen die moeten zorgen dat de projectdoelstellingen worden behaald.’

‘Voer een controle uit op de SEPA invoering bij gemeentelijke partijen..’

Het eerste toetsmoment is zodra decentrale projecten een impactanalyse en plan van aanpak gereed hebben. Op basis van het normenkader wordt bepaald of de impactanalyse en het plan van aanpak voldoende waarborgen bieden voor een succesvolle afronding van het project (dus minimaal voldoen aan vereisten voor SEPA) door specifieke aandacht voor beheersmaatregelen. Het tweede toetsmoment wordt gepland rondom het projecteinde van de afzonderlijke decentrale projecten. Op basis van het normenkader wordt bepaald of de deelgemeente of dienst SEPA inderdaad heeft ingevoerd. Als alles volgens planning verloopt zal dat halverwege volgend jaar zijn.